

nepořádají se z důvodů uměleckých. Jde o prodej a koupi, a poněvadž je poptávka téměř jen po špatných obrazech, bývají tyto výstavy horší všech ostatních. Vývoj děje se pozvolna, novoty, byť dobré, jen pomalu pronikají. Až do té doby, kdy dobré umění bude všeobecně uznáváno, platí zboží špatných malířů a bohatého obecenstva, kteří vždy pospolu navzájem si vyhovují. Vydati nějaký peníz na okrasu bytu je společenskou nutností a nyní se to i hodí, neboť co s penězi? Bohužel nemají všichni špatní malíři výdělku, někteří, ač jsou stejně špatní jako ti neznámější, přece nenalezli jednatele nebo obratného obchodníka, jenž by jim dopomohl k oblibě. Skromnost, nedostatek styků a špatná reprezentace zaviňují často bídu. Za takových poměrů obchodník a kdekdo je téměř práv, odírá-li nešťastného nemotoru. Kdyby Alfons Mucha méně rozhodně a bez společenských roztomilostí pořádal svůj úspěch, snad by zůstala bez povšimnutí i jeho líbivá práce, líčící nadměrnými rozměry Slovanstvo, a naopak náhoda mohla by vyzdvihnouti kteréhokoliv bezejmenného malíře k velmožnosti, a snad by se potom v jeho práci našlo aspoň drobet umění. Malířství pro obchod nemá jiných cílů a jiného měřítka než kupecké poptávky, ať slaveno nebo v podruží, bývá umění velmi vzdáleno.

Je-li třeba kupovati takovéto řemeslné obrazy a zabývati se malířstvím tohoto druhu, tato stať straní autorům neuznávaným. Na jejich obrazech je vše vymalováno se stejnou důkladností anebo stejně nedbale jako na obrazech uznávaných a stejně špatných mistrů. Jest litovati, že tito špatní malíři nevyučili se jiné dovednosti, leč jsou-li již vyučeni, kéž by mohli být aspoň živi! Zdrávi a hladovi nosívají svoje obrazy od obchodníka k obchodníku a často i po domech, leč buržoa chrání před nimi svoji dvacetikorunu jako před zloději, snad

se mu nabízený obraz líbí, avšak bude smlouvat anebo raději vůbec nekoupí. Těmto dobrákům je trapno hleděti na bídu, svoje děti straší malířskou chudobou a styděli by se přiznat, že obrazy jejich mistrů a těchto zavrženců jsou jednoho a téhož druhu.

Chudí a bezejmenní malíři jsou většinou skromní, výstav nepořádají a necítí se umělci (ačkoliv není jisto, že by se jimi za jiných okolností nestali), avšak obecenstvem hýčkaní pánové nejsou sami o sobě nikdy na pochybách. Oni vystavují nepřetržitě, čile prodávají, domohli se veřejných prací a namnoze i učitelských míst.

Výstava pánů J. a A. Jakeschů je dokladem nezasloužené přízně, již se těmto malířům dostalo. Vystavené obrazy svědčí o svědomitosti a pilné práci, jiných předností nemají. Dobrá znalost malířského řemesla je nejpatrnější na dvou vystavených kopiích, dále zajímají snad diváka některé drobnomalby J. Jakesche, leč samolibé zdůrazňování pouhopouhé zručnosti zošklivuje i dobrou malbu. Z obou pánů je A. Jakesch dozajista méně malířem. Je profesorem, jak asi si vede ve škole?

Konečně jest třeba zmíniti se o psaném seznamu vystavených prací, jenž se hemží jazykovými chybami. Pan Jakesch není Čech, toto hrubé nedopatření lze spíše vytknouti správě výstavy.

Vánoční výstava u Topiče, pokud jde o obrazy, je rovněž velmi špatná. A. Kalvoda vystavuje zde snad svoje nejhorší práce. Obrazy č. 25, 26, jež maloval p. Mokrý, jsou poměrně nejlepší. Dále poutají práce Franty Úprky a Josefa Kalvody. Proč bylo vystaveno č. 31, je k nepochopení. Výšivky a jiné předměty uměleckého průmyslu jsou celkem lepší obrazů, leč i mezi nimi jsou některé věci kupodivu nedokonalé, například č. 7, 8.